

EL POBLE: CATALA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

a EL POBLE CATALA sense participació a la seva "Biblioteca".
CATALUNYA..... 4 pessetes trimestre, 16 pessetes l'any.
NACIONS IBERIQUES..... 4 pessetes trimestre, 16 pessetes l'any.
PAÏSSOS DE UNIO POSTAL..... 9 pessetes trimestre, 36 pessetes l'any.

Barcelona, divendres, 8 de Juny de 1906

ANY III — NUM. 115 — 5 CENTS.
Redacció i Administració: Plassa Sta. Agna, 17, pral.-Telefon 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

a EL POBLE CATALA y a un volum trimestral de la seva "Biblioteca".
BARCELONA..... 1'50 pessetes cada mes, 4'50 pessetes trimestre
CATALUNYA..... 5'00 pessetes trimestre, 20'00 pessetes l'any
NACIONS IBERIQUES..... 5'00 pessetes trimestre, 20'00 pessetes l'any

PIANOS CHASSAIGNE FRERES

PARIS, 1900: Medalla d'Or
LIEGE, 1905: Diploma d'Honor
AL COMPTAT * A PLASSOS * LLOGUERS
PASSEIG DE GRACIA, 34, ENT.—BARCELONA

PANTALEONI H^{os}

GRANDES ALMACENES
Escudellers 66. Sastreria - R^{ta} CANALETES 11. (SASTRERIA MODEL)

Trajos confeccionats pera senyors y nois

Gran assortit de trajos negres, armur, estam, vicanya y gerga propis para primera comunió.

Seccio expressa pera trajos a mida.—Tall y confeccio de primera.—Preus sens competencia

Trajos pera nois de 3 a 12 anys, models completament nous. No compren sens visita abans nostres magatzems.

Escudellers, 66, y Rambla Canaletes, 11 (Sastreria model)

MEDICAMENTOS PRIVILEGIATS

—Llegeixis a la quarta plana—

W. Dutrem

NATURALISTA

Dona conferencias experimentals y orals d'Analisis quimic y de Botànica, pera alumnes de la Facultad de Farmacia. Treballs micrografics. Font de Sant Miquel, 8.

NOTABLES MEDICAMENTOS

—Llegeixis a la quarta plana—

DR. C. COSTA

especialista en malalties de la gola, nas y orelles.
Consulta de 2 a 5 y dies de festa de 11 a 12.—Corre-
(Granvia), 438, 1.^a prop del Passeig de Gracia.

Dr. DOLGET, oculista,

Pelayo, 40, ha modificat l'hora de consulta en aque-
sta forma: de 11 a 1, recepta de LENTES; dimars,
dijous y dissabtes. Tots els dies, de 8 a 6 de la tarda

DR. SERRALLACH

VIES URINARIES Y APARELLS pera "vueru"
l'interior de la bufeta. — Ronda de la
Universitat, 33.— De 1 a 2 y de 3 a 6

LA PHONOLA!

es l'aparell més perfecte pera
tocar el piano.—Rotllos ex-
ecutats per en Rialer, Sauer,
Bauer, D'Alberty, etc., etc.

SALÓ DE CONCERTS

PLASSA REAL, 3, BARCELONA

ROBUSTINA

DURÁN Y ESPAÑA

FUNERARIA FERRÁN 8—PALLA—8
TELÉFON N.º 949

EFICACIA IMMEDIATA

en Anemia, Neurastenia, Depressions ner-
vioses, Clorosi, Debilitat, Atonia gástrica,
Escrofúlsima. — Dipòsits: Farmacies de
Ginebra, Ràmba Centre, davant del Liceu,
y de Barçelona y Espanya, Valencia, núm. 238,
dreta Enxaneta, al peu del Passeig de Gracia

RESTAURANT JOSEP VILA

TELÉFON
n.º 160

Economia sens rival. — Carrer de Ferrán VII (passatge del Crèdit, núms. 5 y 7).
Abonaments de 60 cubserts a 45, 60 y 90 ptes.—Oberts a 2, 3, 4 y 5 ptes.
Servey esmerat a la carta. — Saló pera banquets, casaments y bateigs.

Dr. E. Perearnau

Vies urinaries, ronyó, bufeta, prósta-
ta, etc., ex ajudant del Hospital Necker de París.—
Bruch, 6, pral. (entre Ronda y Trinitat), de 11 a 12
y de 3 a 5.

DR. VILANOVA

Fontanella, 9, principal. — Consulta de 11 a 1 y de 7 a 8

DINER

SENSE INTERÉS ADELANTAT, se deixa sobre robes,
joyas, mobles, genres y altres objectes. Casa autorizada
pel Govern y garantida ab el dipòsit corresponent.—Hi
ha despaig particular.
CARRER DE TALLERS, NÚM. 79, PRAL.

Carta de Madrid

La veritat, aquets dies m'hi que-
dat a casa. La gentada d'Isidres que
caminen badoquejant pels carrers,
admirant els adofessis dels ornaments
y illuminacions, y la calor insporta-
ble que's sentia, convidaven al repòs
y al descans. Ademes visc al costat
dele mbaixador del Marroc y la man-
dra d'aquets maurs d'allende, que pas-
son el dia ajeguts, se m'encomenava,
y sentia molt el seu fatalisme que tan
be encaixa en aquestes planures cas-
tallanes, habitades per maurs, bate-
jats y disressats ab trajos més o
menys moderns.

Per aixó, malgrat els propòsits fets
cada matí d'agafar la ploma, pera
complir ma tasca de corresponçal,
arribava al vespre sense complirlos,
deixant-hi pera l'endemà, per aquest
endemà que mai arriba pera tot bon
fill de les Batueques.

Creuquin que aquesta embaixada
marroquina es una de les notes més cu-
rioses y instructives d'aquestes festes.
Jo que hi tingut ocasió de tractar-
hi ab una certa confiança, hi quedat
corprès de l'igualtat de caràcter en-
tre ls d'aquende y ls d'allende el estre-
cho. El kaid de Tetuán, que's passa
tot el sant dia estirat damunt una ota-
mana, fora un ministre de la Corona
tan dolent com qualsevol dels nostres.
No crec que s'amoïnés gens ni
mica per cap problema d'orde econó-
mic ni nacional, ni per res de lo que
preocupa als infelissos europeus, que
tenen el concepte de que la vida es
feball y activitat. Els maurs del Ma-
rroc, com els nostres polítics, jauen
tot el sant dia, y senten un suprem
desprei per aquestes activitats y
energies dels pobles del Nord que son
temperament sibarita, no pot capir ni
compendre.

Mes deixem els maurs del Marroc,
dels qui ja parlareu un altre dia, pera
tractar de la crisi política que s'està
desenrotllant en aquets moments.

Ja fa alguns dies comunicava a EL
POBLE CATALA la meua impressió de
que en Moret no obtindria'l decret de
dissolució de les Corts. Ara pot ja di-
re que no li donaràn.

Què farà en Moret? Dimitirà? Hi
haurà cambi de govern? En Moret a
hores d'ara ja ha dimittit. Tine la con-
vició de que la crisi es un fet, mes
com que aquí's té un gran carinyo al
Poder, els ministres espanyols, a
semblansa dels de la sarsuela El Rey
que rabió, passen per tot menys per
abandonar el Poder, y es molt prova-
ble que, malgrat totes les gallardias
del president del Concell de Minis-
tres, continuï actuant, encara que al
Palau li diguin que no volen unes no-
ves eleccions. Si no treuen an en Mo-
ret ab fum de sabatots hi hà Moret
per dies!

Si no hagués succeït lo de la bom-
ba, lo probable hauria sigut la conti-
nuació den Moret; mes l'esgarriñós
atentat anarquista, que ha demostrat
que no hi hà previsió, ni policia, ni
res, ha indisposat al Govern liberal
ab el Palau.

Un detall que demostra com van
aquí les coses. La funció del Teatre
Reial era per invitació; doncs bé, va-
ren revendre més de la meitat dels
assientos. Aquest fet, conegut dels
prímpeps estrangers y pels reis, ha
causat una impressió deplorable, quin
efecte cau damunt el ministre de la

Governació y demés companys de mi-
nisteri.

El crim anarquista bé pot dirse que
que ha ferit greument al ministeri.
Aquí, que en general, es té en conce-
pte d'inferioritat als provincianos, no's
cab a la barretina de que's puguen
tirar a Madrid las mateixes bombes
que s'han tirat a Barcelona. Y com
que de tot sen dona la culpa al Govern,
aquet paga.

Potser torni a formar ministeri el
mateix Moret tirant a l'ajgua an en
Romanones, Gasset, Santamaría de
Paredes y algun altre ministre, mes
en Moret sense Decret de dissolució
(que no'l tindrà) durará poc temps, a
lo més fins a la tardor, en quinta data
en Maura, segons totes les probabilitats,
serà Poder.

Si en Moret es negués a fer d'interi-
nal, alguns prohoms del partit lli-
beral, en López Dominguez o en Cana-
lejas, el substituiria.

Aquesta es la situació política ac-
tual que pera nosaltres té poca impor-
tancia, pug tantse val en Moret, com
en López Dominguez, com en Maura,
com el kaid de Tetuán; tots son per-
fectament iguals; cap farà, ni pot fer
res, absolutament res. Les coses aca-
burán el seu camí y anirem avall,
avall indefectible y fatalment. Alah
ho vol! que diuen els nostres amics
d'allende y ab aixó tenen tota la raó.
Els nostres maurs disressats ab trajo
modern son impotents pera portar la
nau del Estat a port.

Tard o d'hora han de naufragar a
les roques de la costa.

JOAN RIVERA.

ECOS

Demà passat, diumenge, tindrà lloc en
el Palau de Belles Arts una solemne festa
benèfica, organizada per l'Orfelinat de
Sant Josep, la que promet veures molt
concorreguda per lo millor de Barcelona.
El benefici que té, al qui sens dubte
respondran totes les persones de bons
sentiments y millor voluntat, fa que
aquest festival es vegi secundat per dis-
tingidíssimes persones. L'iniciativa d'a-
quest concert es deu, entre altres, a les
senyores Carme Amat, Mirabell y Bus-
quets.

Cent vint senyores de la escullida so-
cietat barcelonina cantarán en aquest
festival; un grup d'elles interpretarà
varies "Cançons d'infants" de Narcisa
Freixas, la qui dona al esmentat Orfe-
linat els beneficis que produixin la venda
de les seves obres durant el concert.

Les altres peces són escullidíssimes.
Presentint que la concurrència serà nom-
brosa, Així sia pel bon nom de Barcelo-
na que estima sempre aquestes festes fe-
tes en profit dels desvalguts.

Dintre l'imperi austriac, s'hi publiquen
2,084 periódics escrits en alemany la len-
gua del govern imperial, però ademés
n'hi han 694 escrits en txec, 365 en polo-
nes, 162 en italia, 26 en serbo-croata, y
altres en llengües de menys us.

Aquesta vitalitat de les llengües nacio-
nals en front de la llengua dels centra-
listes austriacs augmenta cada dia, a la
vegada que la premsa escrita en llengua
alemanya en les terres que aquesta len-
gua no es la del poble, va mimant la se-
va circulació.

Es el progrés dels temps y'l retorn a la
naturalesa.

El mitin de Solidaritat que's celebrará
diumenge, a les onze del matí, en el teatre
Pizarro de Valencia, promet revestir
una gran solemnitat.
Els organitzadors d'aquest acte desitja-

ven que's catalans hi concorreguessin, y
an aquest fi han telegrafiat repetidament
als senyors Rusinol, Carrer, Roça y Ro-
ca y Salvatella sollicitant el seu concurs,
en aquella abraçada de pobles.

Realment la ocasió era temptadora,
mes la Solidaritat es feta per l'agerma-
ment dels diferents colors del pensa-
ment català, y a Valencia un aplega-
ment igual al de Catalunya no se sab
que sigui fet.

Per aixó l'anarhi, accedint a la invita-
ció del partit republicà radical, que es
qui organisa l'acte, semblaria com si la
Solidaritat de Catalunya tingués la seva
equivalent a Valencia en un partit de-
terminat, y aixó no es, ni pot semblar-hi.

Aquesta acció, presa de comú acort
per la Comissió de Solidaritat catalana,
no obsta pera que aquí s'aplaudeixi ab
entusiasme quant se fassia a Valencia pera
aconseguir un estat de germanor y
armonia com el que en aquest moment
presideix la política catalana.

TOT PASSANT

Epileps

La carta den Nakens ha vingut ha ti-
rar per terra tota idea de complot en la
bomba de Madrid. Si en Morral hagués
tingut complis, an ells s'hauria dirigit
pera que l'amaguessin, en comptes de
presentarse a persona que li era com-
pletament desconeguda.

Tots els detalls anteriors que del fet
ha donat la premsa, confirmen l'hipo-
tesi de que l'autor de la bomba concebi
ell sol l'idea de l'atentat y ell sol la du-
gué a terme, ab el propòsit de sacrifi-
carhi la seva vida.

En primer lloc n'es prova eloquent la
manca absoluta de precaucions pera fer
possible la fugida un cop tirada la
bomba. Un home sol pot deixar de pen-
sarhi, sobre tot si està disposat a morir,
com sembla que es el cas den Morral,
una vegada lograt el seu propòsit. Més
aixó no's comprén haventhi altres com-
promesos, que forosament han de bu-
scar la manera de fer fonetis a l'autor
material del fet, anc que no sigui sino
pera defugir les conseqüències de llur
complicitat.

Recordis que'n Morral ni tan sols va
pendres la molestia d'atribuirse un nom
suposat. En tots els hostatges que seguí
durant l'estada a Madrid, sempre va
donar el seu veritable nom, fent impos-
sible la fugida y posant en mans de les
autoritats el fil conductor pera'l desco-
briment de tota la trama, si n'hagués
existit alguna.

Aixó no's comprén sino per lo que he
dit abans: L'autor de la bomba de Ma-
drid deu haver sigut un d'aquells soli-
tars que concebeixen y executen l'acte
atentat sense ajuda de ningú, ab l'idea
de trobarhi la mort.

Com s'explica, doncs, el seu intent de
fugida? Senzillament, per una involun-
taria reacció, per un impuls tot mate-
rial d'amor a la vida, que moltes vegades
s'ampara dels que van a matorse
voluntariament y que degué apoderarse
d'ell un cop l'ensada la bomba.

Y ara ve la prova decisiva de que
no hi havia complot. Una vegada al cà-
rrer, en Morral, no sab om anar, no té
ningú que'l guí, que'l fassi desaparè-
ce. Pensa ab Nakens. Però no sab la
seva adreça. Y té de preguntar per la
redacció del diari que fa aquell, fins
que'l troba y s'hi confessa, demanantli
que miri d'amagarlo.

Me sembla que, després d'aixó, tot lo
del suuocot complot cau per la seva
base.

Llegint la carta den Nakens me sem-
blava revivre aquella escena del tercer
acte d'Ernani, quan el rei Carlos dema-
na al duc de Silva el bandejat protagonista
del drama, que ha cercat refugi
en el castell del duc. Posat aquest en el
dilema d'entregar el refugiat o perdre
la vida, oferia la seva testa en com-
ptes de la del perseguit per la justícia del rei.

La visió del poeta ha reviscut en la
realitat dels nostres dies. Si'l duc de
Silva del drama oferia la seva vida
pera salvar la del rival que li ha dema-
nat refugi, ab tot y saber que li roba
l'amor de la seva estimada, en Nakens
comprémet la seva llibertat y qui sab si
fins la seva existencia, pera salvar la
de l'home que si demana hospitalitat,
confessantse autor d'un delict que'l vell
periodista ha condemnat sempre.

En Nakens no es de la seva época. Es
l'últim representant, ab totes les seves
virtuts y als seus defectes, de la vella
ànima heroica castellana. Podrem no
acceptar els seus romanticismes, podem
combatre les seves concepcions dogmá-
tiques, absolutes. Mes entre mig dels vi-
dors polítics de l'hora present, de les
febleses y cobardies dels que cantant
sols a la satisfacció de llurs convenien-
cies personals, l'home de caràcter que
sacrifica la pau y el repòs de la seva
vida a lo que creu, equívocament o no,
un deber de conciencia, mereix el
respecte de totes les ànimes senceres.

Tornem a tenir en companyia Tres-
sols, Mementos y C^{as}. Els declarats in-
útils de real orde ahir, s'han tornat els
indispensables d'avui.

Diuen que'l coronel Brasa ha dimittit
o'han dimittit.

Yee parla de reorganisar altra cop
la policia.

Aquesta nova ha produït viva intran-
quilitat entre ls ciutadans pacífics entre
les famílies de costums morigerades.

Tot hom recorda ab terror les conseqüèn-
cies de la passada reorganisació.

J. PONS Y PAGÉS

IMPRESIONS D'UN APLEC

Festes del sentiment anomenava
ab encertada frase en Francesc Rod-
on aquets joiosos acoblaments de
multituds tant típics y freqüents en
la nostra terra. Per una felis coinci-
dencia, com per virtut d'una santa
febre de germanor catalana encomen-
ada per la grandiosa Festa de la
Solidaritat, han sovintejat desde aque-
lla fetxa memorable aquestes típi-
ques festes de l'esperit català. L'ho-
menatge an Clavé y la Festa de la
Música catalana, qui ompliren fa pocs
dies de joioses remors els carrers y
l'ambient de la nostra ciutat, han tingut
llur digne parió a la montanya
Catalana ab el Gran Aplec a La
Mata, organizat per l'Agrupació regio-
nalista de Terrassa y celebrat ab
gran exit el diñuns de la passada
Pasqua.

El camp y la ciutat han vibrat a un
temps ab l'explosió entusiasta de la
alegria popular. El camp y la ciutat
han sentit a l'hora aquesta santa fri-
sansa d'amor y germanor qui ha co-
mensat a correr en aquets temps per
les intimes fibres de la nostra terra
pera no extingirse mai. El camp y la
ciutat han elevat ensempe un clam
potent de serena llibertat qui perdu-

rà al través de les generacions. El
camp y la ciutat s'han vist voltats
aquets dies per una immensa garlan-
da de mans encaixantse unes ab al-
tres en una estreta de fraternal sim-
patia.

Oh vosaltres, els qui no havéu assistit
en aquest joios aplec a la mon-
tanya catalana! Jo no us podria des-
criure la fonda sensació que'm ha
produït tan hermosa festa. Allí al
cim d'un enlairat turó qui domina les
frondoses fondalades de Sant Llorens
de Munt, aixecantse imponents al
nostre voltant els gegantins espadats
de roca tapissats y coronats pel verd
eternal com si fossin els murals in-
commovibles del grandios temple de
la patria que encenen perennalment
les resinoses flaires salutíferes de les
nostres bosqueries, sentint en el nostre
visatge la carícia inefable del vent
de les altures, com amorosa alenada
de la nostra terra, sadolla d'harmoni-
es recullides en nius amagats y
brancates opulents, abrigats sota la
paternal mirada del cel puríssim y
serb, escoltarem els qui allí erem les
dolces tonades de la nostra inspiració
popular y dansarem joiosament, fesos
en cos y en esperit, ab el ritme joga-
ner y encomenadis de les nostres sar-
danes.

Y en aquest escoltar y en aquest
dansar hi aprenguerem coses inefab-
les, coses d'aquelles tant absconces
que no més se veuen ab clara visió
y no més se senten ab tota la poten-
cia de la realitat molt poques vegades
en nostra vida. Lo que vejem
y sentirem fou la fatal comunió, els
fatales desposoris, el fatal amor del
Home ab la Terra. Vejem y sentirem
la Terra com la font de tot amor.
Tinguerem clara, esplendent, devant
dels nostres ulls la visió de la Terra-
Mare. Nosaltres el vejem fort, in-
destructible com mai, aquest llas
misteriós que lliga fatalment l'Home
ab la Terra qui l'ha vist naixer, més
ben dit, qui l'ha engranat; y aquest
llas indestructible no era altre que'l
Sentiment, qui, vinga de la terra,
vinga de l'esperit, raja com una co-
rent inestroncable de l'un y l'altra a
l'una y l'altra, fonentlos dins d'una
mateixa vida. Sentiment de la Terra
qui santifica l'Home: sentiment de
l'Home qui glorifica la Terra.

Quan sonaven aquells cants, quan
ens sentiem cor·ligats per aquells
ritmes, embadalits en aquell gran
encantament que'ns encomana tot lo
qui toca als misteriosos orogens de la
vida, veiem aquelles roques immen-
ses qui s'esgronaven fins al cel al
nostre entorn, no com sers inanimats,
no com espectadors indiferents de la
nostra vida. No; la música exercia
tot el seu poder miraculós; y al revés
d'Orfeu qui feia dansar les pedres al
sò de la seva lira, veiem, sentíem les
nostres danses y les nostres cançons
brollar gracioses de les deus ocultes
del sentiment popular seguit un ritme,
una vibració amagada, que'ls
nostres ulls interiors endevinaven
dins les entranyes d'aquelles roques,
dins els fonaments d'aquelles mon-
tanyes, animades per l'esperit d'una
Deïtat, sojorn vivent, o més ben dit,
cos animat de Pan. Y era la Terra la
qui dictava a l'Home els dolços ef-
luvis del sentiment qui fonia en un tots
els nostres cors.

Y després, retornats del sobtat en-
cantament, però servant en nostres
cors l'augusta ensenyansa d'aques-
moment diví, aplicavem aquesta en-
senyansa a la realitat exterior y pent
savem que si aixís com llavors eren
dues mil persones les qui s'havien
subjugades per aquesta inenarrable
sensació, vingues un dia en que fossin
tots els catalans els qui per medi d'e-
lla arribessin a la plena conciencia,
a la clara visió d'aquest lligam fatal
qui'ls uneix a la terra llur, com el
raig de llet maternal uneix indisolu-
blement la mare y l'infant, desd'a-
quell dia no hi podria haver forsa en
tot el món prou poderosa pera ferma
pordre'l sentiment y la realitat de la
nostra nacionalitat, de la nostra per-
sonalitat en mig del conjunt de les
colectivitats humanes.

Es molt curiós y molt típic del ca-
racter català l'origen d'aquest aplec
a la Mata qui's ve celebrant de dos
anys ençà. Fa dos anys, ab ocasió
d'una visita que les nostres Maragall
y Morera feren a l'Agrupació regio-
nalista de Terrassa, aquets volen fer
en llur honor un acte d'homenatge or-
ganizat pera festejarlos una excursió
a la montanya de Sant Llorens. Fou
tan gran la gentada qui acudí a la
cita, que a l'any següent se'ls ocorre-
gué als organitzadors repetir la festa
en la mateixa época de l'any. L'exit
fou complet. Unes dues mil persones
de totes les castes socials se reuniren
en aquell cim pintoresc de la mon-
tanya y lo que, en principi, no fou més
que una forada d'uns quants amics,
esdevingué de sobte un lluit aplec.

La tradició s'havia de perpetuar; y
engany, no contenta ab fer una cri-
da general, l'Agrupació terrassenca
organiza admirablement l'aplec, dis-
posant a la Mata grans provisions de
menjar y beure, posant un bon servei
de tartanes, contractant una bona co-
bala de Cassà de la Selva pera ballar
sardanes, organisant un llevant de
taula ab un bonic concurs de banderes
y un hermós concert al aire lliure per
la massa coral de l'Agrupació que ab
tant talent dirigeix nostre bon amic
en Joan Llangueras. Y l'exit ha estat
complet. Una gentada immensa com-
posta de senyors, obrers y pagesos,
d'homes y dones, de vells, de joves y
de criatures, units tots en una metel-
xa generosa aspiració d'amor a la ter-
ra, en una halenada de sant entusi-
asme patriòtic, omplirà cada any
pel mes de juny aquella montanya y
s'escampará en violats aixams sota
aquelles rouredes y aquells alzinars,
llevant a l'aire càncties y rialles de
sana alegria.

El nostre poble al costat de grans
defectes té grans virtuts. Y una d'a-
questes es que sab ser alegre: ciencia
difícil en les aglomeracions de la mul-
titud, en les quals s'acaba fàcilment
en espectacle repugnant de baixes
passions dealligades lo que havia co-
mensat sent una festa de joia y de
germanor. El nostre poble sab ser ale-
gre perquè té la gran virtut de la
temperansa, la qual no es la sobrietat
forsada del pobre, ans la sabiesa del
ric qui sab regular ab serena harmo-
nia el frenesi dels seus apetits y l'abun-
dancia dels seus plaers.

Aixó's demostra plenament en aquest
aplec. Aquella intima unité entre la
terra y els homes, de la que parlavem
més amunt, no fou interrompuda per
la més petita nota discordant. El sen-
timent de patria tot ho juntava en
una flama d'amor y de gaubansa. La

Agrupació Escolar Robert.—Avui a les set del vespre es regnudaràn les

